

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 18. DECEMBRA 1980

ŠTEVILKA: 50 • LETO: XXIX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke Internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

SAMOUPRAVNI ORGANI BODO ŠE V TEM MESECU SPREJEMALI OBSEŽNE PLANSKE DOKUMENTE

Skoraj celoletne aktivnosti pri izdelavi temeljev razvoja za naslednje srednjeročno obdobje prehajajo v zaključno dejanje, to je v sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana delovne organizacije Železarna Jesenice, SOZD Slovenske železarnice, Interne banke SOZD SŽ, samoupravnih interesnih skupnosti v občini Jesenice, družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje v SR Sloveniji in družbenega dogovora o temeljih plana občine Jesenice za obdobje 1981 — 1985. Konkretizacija vseh navedenih temeljev pa je plan temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti Železarne za leto 1981.

Priprave in oblikovanje vseh obravnavanih dokumentov so zahtevale obsežne in odgovorne usklajevalne postopke. Potrebni so bili številni dogovori, razgovori in preverjanja možnosti, smotnosti in načrtovane uspešnosti predvidenih usmeritev. Usklajenost znotraj delovne organizacije je bila z visokim odstotkom pozitivnih glasov najbolje potrjena na nedavnem referendumu o temeljih razvoja temeljnih organizacij združenega dela Železarne. Samoupravni sporazum o temeljih plana delovne organizacije Železarne Jesenice za obdobje 1981 do 1985, opredeljuje medsebojne materialne in družbenoekonomske odnose med TOZD in delovnimi skupnostmi s ciljem uresničevanja skup-

nih interesov v proizvodnji in predelavi jekla. V njem so dogovorjeni enotni cilji, medsebojne pravice,

obveznosti in odgovornosti materialnega in finančnega značaja. Opredeljena sta količina in vrednost proizvodnje vseh temeljnih organizacij združenega dela za posamezna leta, predviden obseg izvoza in način zagotavljanja potrebnih dinarskih in deviznih sredstev.

Poseben poudarek je dan zagotavljanju surovin in energije ter rezervnih delov. Ker smo se usmerili v hitrejši dvig kvalitete naših izdelkov,

(Nadaljevanje na 2. strani)

DOSEŽENI PROIZVODNI REZULTATI V NOVEMBRU

Zaradi glavnega remonta valjarne bluming štekel, ki je bil izveden v oktobru in še nekaterih težav po pričetku obratovanja, smo v tem mesecu močno znižali medfazne zaloge. To je imelo določeno negativno posledico na potek gotove proizvodnje v novembru. Poleg tega smo v prvi polovici tega meseca morali zaradi okvare, prekiniti v valjarni bluming-štekel obratovanje potisne peči, ki je ponovno pričela obratovati 16. novembra.

Iz tujih virov smo v tem mesecu dobili samo 6.682 ton polproizvodov, vendar je bilo 561 ton slabov za

prevaljanje preko potisne peči, medtem ko je bila preostala količina neposredno uporabna kot vložek v posameznih temeljnih organizacijah (slabi za valjarno debele pločevine, toplo valjani trakovi, paličasto jeklo in valjana žica). Posledica te situacije je bila, da smo pri skupni proizvodnji dosegli 87,6 % na, zaradi pomanjkanja vložka, znižani operativni plan in pri gotovi proizvodnji 88,9 %. Po posameznih TOZD je bilo stanje naslednje:

TOZD PLAVŽ

Plavž št. 1 je imel več nasledin, ki jih je bilo treba odstraniti. Posledica je bila nižja proizvodnja in visoka poraba koksa.

TOZD JEKLARNA

V novembru obe jeklarni nista dosegli načrtovane proizvodnje. V martinarni so bile velike težave zaradi

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZAKON O MERSKIH ENOTAH IN MERILIH ŽE VELJA

Bralce Železarja želimo čim bolj seznaniti z mednarodnim sistemom enot, zato bomo v nekaj nadaljevanjih ponatisnili sestavke iz GOSPODARSKEGA VESTNIKA, ki obravnavajo to problematiko.

Sprejeta stališča in smernice za razvoj našega celotnega gospodarstva bi lahko strnili v dve osnovni načeli:

— dviganje kvalitete v proizvodnih procesih in končne kvalitete izdelkov,

— preusmeritev na takšno proizvodnjo, ki zagotavlja kar najmanjšo porabo surovin in energije in hkrati kar največji prispevek lastne pameti.

Ti dve osnovni načeli omogočata najuspešnejše vključevanje v mednarodno menjavo, kjer moramo zagotoviti pri formiranju cene čim večji delež lastnega znanja in kvalitete izdelkov. To lahko zagotovimo le z uvajanjem ustreznih tehnologij, avtomatizacijo proizvodnih procesov in zagotavljanjem kvalitete.

Osnovni pogoj za izvajanje takega programa pa je visok strokovni in

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZADNJE SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE V TEM LETU

Prihodnji teden se bodo na ločenih sejah zadnjič v letošnjem letu sestali vsi trije zbori skupščine občine Jesenice in sicer družbenopolitični zbor v torek, 23. decembra, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa v sredo, 24. decembra. Poleg običajnih točk dnevnega reda, je delegatom v razpravo in sprejem predloženo naslednje gradivo:

PREDLOG DOGOVORA O TEMELJIH PLANA OBČINE ZA OBDOBJE 1981 — 1985

Delegatom vseh treh zborov je predložen v razpravo in sprejem predlog dogovora o temeljih družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1981 — 1985. Predlog je razdeljen na deset področij, v katerih so

opredeljene številne konkretne naloge vseh podpisnikov, to je TOZD oziroma OZD na območju občine, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti, temeljna banka Gorenjske in skupščina občine Jesenice. Področja so razdeljena:

(Nadaljevanje na 8. strani)

Odločno moramo krepiti razredno usmerjenost kadrovske politike in se zavzemati za njeno dolgoročno načrtovanje. Enotnost ciljev in meril in demokratičnost pri uresničevanju kadrovske politike omogočata vsestransko usposabljanje in družbeno angažiranje delovnih ljudi kot svobodnih in odgovornih osebnosti. Zato so izjemno pomembne delovne, strokovne, idejnopolične in moralne vrline ljudi in njihova trdna opredeljenost za socialistično samoupravljanje. To se zlasti nanaša na tiste, ki jih volimo na odgovorna, vodilna mesta. Obenem moramo z javnimi in demokratičnimi družbenimi dogovori nosilcev kadrovske politike — pri tem ima posebno vlogo socialistična zveza — onemogočati težnje po monopolizaciji, privatizaciji in kopičenju družbenih funkcij.

Tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ

Ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade čestitamo vsem vojakom in starešinam ter pripadnikom teritorialne obrambe

Samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in poslovodni organi TOZD, delovnih skupnosti in Železarne

NA PRAGU NOVEGA SREDNJEROČNEGA OBDOBJA

Na referendumu, 3. decembra, je enaindvajset temeljnih organizacij združenega dela s 5.574 delavci, od katerih je glasovalo 86 % delavcev in od teh za predlagani srednjeročni razvoj za obdobje 1981 — 1985 72,5 % delavcev, 11 % je bilo proti, 2,5 % delavcev pa se je vzdržalo glasovanja, zacementiralo temelje razvoja TOZD. To pa dejansko pomeni veliko razvojno prelomnico ne le za naslednjih pet let, temveč za dolgoročni razvoj našega železarskega kolektiva, pomeni kontinuirano nadaljevanje naše usmerjenosti k še hitrejšemu tehničnemu in tehnološkemu razvoju, izboljševanju dela in delovnih pogojev, odстранjanju odvisnosti v pogledu polproizvodov in ne nazadnje za nadaljnje zagotavljanje materialne in socialne varnosti ter trdnosti življenjskih in delovnih možnosti delavcev in občanov. Sprejeta je bila temeljna usmeritev, ki ima nedvomno izreden pomen tudi za nadaljni razvoj naše občine in širše družbene skupnosti, kakor tudi za vsakega posameznika in nas vse skupaj.

Seveda moramo pri tem poudariti, da naše planske usmeritve izhajajo iz temeljnih planskih usmeritev slovenske in jugoslovanske družbene skupnosti, ki opredeljujejo v svojih razvojnih planih kriterije za prestrukturiranje gospodarstva, katere predlog dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981 — 1985 opredeljuje na naslednje elemente:

— izvozna usmerjenost (neposredna in posredna) proizvodnje in storitev na trajnejših osnovah, ki zagotavlja znaten pozitivni plačilnobilančni učinek,

— razvojno-tehnološka intenzivnost proizvodnje in storitev, za katere je značilna visoka stopnja avtomatizacije proizvodnih procesov in visoka udeležba visokokvalificiranega ustvarjalnega dela,

— gospodarna raba energije in surovin,

— produktivnost in racionalizacija zaposlovanja,

— varovanje okolja, racionalna raba prostora in razporeditev proizvodnje v skladu s policentrično zasnovano regionalnega razvoja SR Slovenije, upoštevanje specifične razvojne možnosti posameznih območij.

Citirani kriteriji, ki morajo biti prisotni tako pri načrtovanju proizvodnih kot investicijskih programov, so prisotni tudi v naših temeljnih plana, temeljno usmeritev pa jim daje izgradnja nove jeklarne 2, ki je izrednega pomena tako za naše temeljne organizacije združenega dela, kakor za slovensko in jugoslovansko predelovalno industrijo. Še več, za nas je prav gotovo vitalnega pomena, saj z iztrošenimi in zastarelimi Siemens-Martinovimi pečmi ne bi mogli slediti nalogam, ki izhajajo iz prestrukturiranja našega celotnega gospodarstva, še manj pa našim lastnim razvojnim intencijam, ki jih vedno bolj pestijo zastarela metalurška tehnologija, pomanjkanje polproizvodov in ne nazadnje vedno bolj prisotna kadrovska problematika, oziroma pomanjkanje kadrov. Taka temeljna usmeritev naših temeljnih organizacij združenega dela pa seveda hkrati tudi pomeni nadaljevanje razvoja iz ekstenzivne v intenzivno smer.

Naše soglasje k temeljnim srednjeročnim usmeritvam pa seveda pomeni tudi našo samoupravno opredeljeno obvezo in nalogu, da bomo kar najbolj zavzeto in odgovorno tudi sodelovali pri uresničevanju zastavljenih ciljev in nalog. Kajti uresničevanje sprejetih temeljnih izhodišč hkrati pomeni tudi bitko za dolgoročno uresničevanje gospodarske stabilizacije, bitko za povečanje proizvodnje in produktivnosti dela, za krepitev kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, za boljšo organizacijo dela, za varčevanje in odgovorno izrabo vseh notranjih rezerv ob istočasni bitki za socialistične družbenoekonomske odnose, da bo dohodek temeljne organizacije postal glavni materialni temelj samoupravljanja. Ob tem naj za sklep poudarimo misel iz sklepa 15. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije:

»Mednarodne politične in gospodarske razmere so napete in nič ne kaže, da se bodo kmalu izboljšale. Negativnim tendencam na mednarodni ravni in našim notranjim problemom se lahko postavimo po robu le z boljšim delom, varčevanjem, delovno disciplino in družbeno in osebno odgovornostjo.«

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

SEMINAR IN KONFERENCA DELEGATOV SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

V hotelu Svoboda na Bledu je bil od petka 12. do nedelje 14. decembra seminar za delegate ZSMS SOZD Slovenske železarne. Poleg delegatov iz železarne Ravne in Štore, Verige Lesce, Metalurškega inštituta Ljubljana, Zične Celje ter organizatorja seminarja železarne Jesenice, so na tem seminarju sodelovali tudi delegati iz vojne pošte Bohinjske Bela, s katerimi mladi naše železarne v zadnjem času zelo uspešno sodelujejo.

Seminar so pričeli s predavanjem Andreja Brvarja na temo Vloga mladih v SLO in družbeni samozastiti. Govornik je obširno govoril o pomenu in nalogah mladih v tem gibanju in o pomenu tabornikov, planincev, radioamaterjev ipd. in poudaril, da je s tovrstnim usposabljanjem in vzgojo mladih potrebno začeti že v osnovnih šolah. Govoril je tudi o pridobivanju mladih za vojaške poklice, dotaknil pa se je tudi nekaterih slabosti, ki se pojavljajo na tem področju delovanja.

V soboto so delegati prisluhnili štirim zanimivim temam in sicer najprej o delu in vključevanju družbenopolitičnih organizacij v sistem samoupravljanja. O družbenem planiranju, o srednjeročnem razvoju SOZD SŽ in o položaju SŽ v gospodarstvu Jugoslavije je govoril Rudi Rozman. Drago Frelj je predaval o mednarodnem položaju Jugoslavije in o prispevku Jugoslavije k reševanju mednarodnih odnosov. Stefan Ščerbič pa o inventivni dejavnosti v združenem delu.

V nedeljo so prisluhnili še predsedniku republiške konference ZSMS Borisu Bavdku, ki je spregovoril o vlogi ZSMS v političnem sistemu samoupravljanja.

Sledila je letna konferenca sveta ZSMS SOZD SŽ na kateri so prislo-

stvovali kot gostje predsednik RK ZSMS Boris Bavdek, predsednik poslovnega odbora SOZD Igor Uršič in predsednik poslovnega odbora naše železarne Stefan Nemer.

Po izvolitvi delovnega predsedstva, katerega je vodila Ana Pagon, je predsednik sveta ZSMS SOZD SŽ Tihomir Kostić obširno poročal o delu sveta v obdobju januar-december 1980. V poročilu in v raz-

pravi na poročilo so delegati iznesli številne probleme mladih, spregovorili pa so tudi o nalogah mladih pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije. Obravnavali so program dela sveta ZSMS SOZD SŽ in ga sprejeli s sklepom, da se program še nekoliko dopolni.

Predsednik sveta ZSMS SOZD SŽ Tihomir Kostić se je ob koncu zahvalil vsem delegatom za udeležbo in prispevke v razpravi, kar vse skupaj bo obogatilo dejavnost osnovnih organizacij ZSMS.

Vasjo Hribar

Gostje na letni konferenci sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne (Foto V. Hribar)

KRAJEVNI SVET ZSMS JAVORNIK-KOROŠKA BELA

ZSMS v svojem organizacijskem in akcijskem prizadevanju skuša čim bolj povezati in uskladiti delo osnovnih organizacij ZSMS v sleherni sredini, kjer mladi živijo in delajo. Tako obliko povezovanja in sodelovanja naj bi tvorili krajevni sveti ZSMS. V pri vrsti je naloga KS ZSMS koordinirati delo osnovnih organizacij ZSMS v neki sredini (krajevni skupnosti), se pravi, oblikovati skupni program dela, skupne naloge, tako pri organiziranju najrazličnejših manifestativnih akcij, kot pri organiziranju različnih izobraževalnih oblik in seveda pri uveljavljanju večje vloge mlade generacije pri razvoju naše socialistične, samoupravne skupnosti (razvoj TOZD, KS itd.). Krajevni svet ZSMS naj bi pripomogel k boljšemu povezovanju OZD, šol, društev (kolektivnih članov ZSMS) v krajevni skupnosti.

Bistvene naloge sveta vsebuje program dela krajevnega sveta ZSMS Javornik-Koroška Bela, ki ga v nadaljevanju objavljamo:

PREDLOG PROGRAMA DELA KRAJEVNEGA SVETA ZSMS JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Stalne naloge:

1. Na osnovi programa OO ZSMS v območju Javornik-Koroška Bela koordinirati in uskladiti skupne naloge in akcije.
2. Povezovanje krajevnega sveta ZSMS Javornik-Koroška Bela z ostalimi kolektivnimi člani ZSMS.
3. Uresničevanje politike ZKS in ZKJ.
4. Prizadevanje mladih v krajevnem svetu za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije.
5. Seznanjanje članov krajevnega sveta s splošnim gospodarskim stanjem v občini.
6. Idejno politično izobraževanje članov krajevnega sveta ZSMS.

7. Nenehno evidentiranje prizadevnih članov ZSMS za sprejem v zvezo komunistov.

8. Skrbeti za stalno povezavo z družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD in KS na območju KS Javornik-Koroška Bela.

9. Prizadevanje za krepitev delegatskih odnosov - seznanjanje članov ZSMS z raznimi samoupravnimi akti.

10. Vključevanje mladih v SLO in družbeno samozastito.

11. Uresničevanje dogovorjene kadrovske politike.

12. Vključevanje mladih v kulturno življenje na območju občine Jesenice in širše ter seveda izvajanje lastnih aktivnosti na področju kulturne dejavnosti.

13. Ustanavljanje raznih sekcij (interese dejavnosti).

14. Krajevni svet ZSMS mora nenehno skrbeti za stalno in tekoče informiranje o svojem delu (bilten).

16. Krepitev in razvijanje mladinskega prostovoljnega dela.

V ponedeljek, 22. decembra, ob 18. uri v domu Julke in Albina Pibernik (Turisti) programsko volilna konferenca krajevnega sveta ZSMS Javornik-Koroška Bela. Na sejo so vabljeni člani vseh OO ZSMS na območju KS Javornik-Koroška Bela in vsi samoupravni organi v TOZD in KS Javornik-Koroška Bela in vsi samoupravni organi v TOZD in KS Javornik-Koroška Bela. Na seji bodo med drugim pregledali tudi program dela KS ZSMS (predlog).

Svojega delegata v krajevnem svetu bodo imele osnovne organizacije ZSMS TOZD Valjarna blumming-štel, TOZD Valjarna debele pločevine, TOZD Vratni podboji, Gradbinec - INŽ. Viator, osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB ter aktiv ZSMS karavle Karavanskih kurirjev NOB.

MJ

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ZAŠČITA ŽIVALI OB KEMIČNEM NAPADU

Pri senu ali slami, kontaminirani z mehurjenci in kihavci, odstranimo 30 cm, pri zrnati krmi in otrobi pa 10 cm debelo vrhno plast in jo zažgemo. Preostala krma je uporabna. Seno in slama, ki sta bila kontaminirana v razsutem stanju, sta neuporabna in ju zažgemo.

Krmo, kontaminirano z VX živčnimi vojnimi strupi, zažgemo. Pašnike, kontaminirane z vojnimi strupi, ni mogoče dekontaminirati. Zato jih je treba pustiti, da se naravno dekontaminirajo pod vplivom vetra, dežja in sonca.

Kadar je zemljišče kontaminirano z vojnimi strupi, uporabljamo vodo iz zaloga, ki jih imajo domačije in živinorejske organizacije, dalje talno vodo iziroma vodo iz vodovoda, vodo iz zavarovanih oziroma zaprtih cistern in vodnjakov.

Z vojnimi strupi kontaminirano vodo dekontaminirajo enote, ki so opremljene z ustreznimi filtrirnimi napravami.

DEKONTAMINACIJA OPREME, HLEVOV IN DVORIŠČ

Zivinsko opremo in vozila, ki so bila kontaminirana s tekočimi vojnimi strupi, moramo pred uporabo dekontaminirati.

Opremo iz usnja dekontaminiramo tako, da jo premažemo s kašo ali mlekom iz klorovega ali gašenega apna. Čez 15 minut odstranimo ostanke klorovih aktivnih snovi.

Po sušenju namažemo usnjeno opremo z mastjo, da bo spet postala mehka.

Dekontaminacija vozil je zahtevnejša naloga, zato jo opravljajo enote za radiološko, biološko in kemično zaščito na dekontaminacijskih postajah. Preden jih odpeljemo na dekontaminacijsko postajo, moramo dekontaminirati tiste dele, za katere prijemljemo ali katerih se dotikajo živali. To opravimo enako kot pri dekontaminaciji opreme iz usnja.

Hleve, skladišča krme in druge podobne stavbe, ki so bile kontaminirane s tekočimi vojnimi strupi ali njihovimi hlapi, dekontaminiramo z mlekom iz korovega apna ali kaporita. Dekontaminacijo opravijo enote za radiološko, biološko in kemično zaščito, če pa je le mogoče, prepuščimo vse stavbe naravni dekontaminaciji. Tudi notranjost teh stavb prepuščamo največkrat naravni dekontaminaciji, in sicer jih v ta namen temeljito prezačimo.

Dekontaminacija dvorišč je potrebna le tedaj, če so bila kontaminirana s tekočimi vojnimi strupi. Ti prodrejo v trdo zemljo 3-5 cm, v mehko 5-10, v sneg pa 10-15 cm globoko. Ker dekontaminacija poteka počasi in zahteva veliko sredstev, dekontaminiramo po navadi le ozek pas dvorišča, ki ga uporabljajo ljudje ali živali za prehod. Dekontaminacijo opravimo tako, da odstranimo 10-15 cm debelo vrhno plast zemlje ali 20-25 cm debel sloj snega, da na kontaminirano površino nasujemo plast nekontaminiranega peska ali zemlje, ali položimo nanjo slamo, vejčve ali deske. Lahko pa dekontaminacijo opravimo tudi s kemičnimi sredstvi ali pripomočki. Če gre za mehurjence, storimo to s kašo ali mlekom iz klorovega apna, če pa gre za živčne vojne strupe, pa z milnico.

Lahko pa klorovo apno tudi suho nasujemo po kontaminirani površini.

(SE NADALJUJE)

SKUPŠČINA KLUBA ŠTUDENTOV JESENIŠKE OBČINE

Klub študentov jeseniške občine obvešča svoje člane, da bo v soboto, 20. decembra v spodnjih prostorih KAZINE na Jesenicah redna letna skupščina kluba s pričetkom ob 18. uri.

Na skupščini bomo obravnavali aktualne naloge in pereče probleme kluba. Poleg programske opredelitve dela kluba, bomo morali spregovoriti tudi o dosedanjem delu in problemih, med katerimi je tudi dejstvo, da smo brez ustreznih prostorov za svojo dejavnost in ne nazadnje tudi o premajhni aktivnosti naše članstva.

Problemov je veliko, nič manj tudi nalog. Vse to pa bomo lahko uspešno razreševali le z dobro organizirano in z dobro udeležbo pri delu kluba.

Priložnost, da se o vsem tem pogovorimo je naša letna skupščina, ki je ne sme zamuditi noben naš član, noben študent jeseniške občine. Želja nas vseh je da se sestanemo v čim večjem številu in da to izkoristimo tudi za spoznavni večer, ki bo sledil skupščini do 24. ure.

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

ENERGIJA V ŽELEZARSKI INDUSTRIJI

Železarska industrija spada med velike porabnike energije. Zato so bili po nastanku naftne krize v letu 1973 še povečani napori, da bi porabo energije v železarnah čim bolj zmanjšali, ki so tudi prinesli določene rezultate.

PORABA ENERGIJE V ŽELEZARSKI INDUSTRIJI

V nasprotju z drugimi porabniki energije ima v železarski industriji s približno 60% največji delež premog. Udeležba ostalih nosilcev energije kot so zemeljski plin, mazut in električna energija pa je lahko z ozirom na razpoložljivost, kakor tudi strukturo železarske industrije precej različna. Razpredelnica v odstotkih kaže za nekatere industrijsko visoko razvite države delež posameznih nosilcev energije v železarski industriji.

	el. energija	nafta	zemeljski plin	premog
ZDA	12,5	8,2	17,9	61,4
Japonska	16,1	15,7	1,8	66,4
Zvezna rep. Nemčija	9,9	12,6	23,8	53,7
Velika Britanija	11,4	24,9	10,1	53,6

Kot bo razvidno kasneje je električna energija po premogu druga najbolj uporabljena vrsta energije. Integrirane železarne imajo večinoma ob uporabi procesnih plinov in odpadne toplote precej veliko lastno proizvodno električne energije in pri tem je v precejšnji meri udeležen kot nosilec primarne energije tudi premog.

Delež nafte ima, z izjemo Velike Britanije zaradi črpanja nafte v Severnem morju, padajoči trend in se giblje v splošnem med 8 in 16% in to je samo 1 do 4% niene celotne porabe. Poleg tega uporabljajo železarne v glavnem mazut, ki je nujni stranski proizvod rafinerij, dokler bodo le-te predelovale nafto. Zato železarska industrija ne spada med velike porabnike nafte.

Zemeljski plin je danes - z ozirom na njegovo razpoložljivost - v mnogih državah za železarne važen in ponekod celo nenadomestljiv vir energije. V železarnah z lastno koksarno pa ni toliko pomemben in če je potreben ga lahko nadomesti koksarniški plin. Kot primer za to je mogoče navesti japonske železarne.

Ob tej splošni sliki energetske situacije v železarnah je treba najprej povedati kakšne tehnološke poti so danes železarski industriji na razpolago. Pri proizvodnji surovega jekla sta dve glavni možnosti. Prva in z ozirom na količino pomembnejša vodi od surovin - železove rude in premoga - preko sintranja in koksiranja do grodlja in potem v kisikovem konvertoriju do surovega jekla. Druga možnost vodi od jeklene-ga odpadka preko obločne električne peči prav tako do surovega jekla.

Tehnološko pot od surovega jekla do polproizvodov vodi v precejšnji meri se preko v kokile odlitih blokov in valjarne za valjanje blumov oziroma slabov. V vedno večji meri pa se v proizvodnjo polproizvodov vključujejo tudi naprave za kontinuirno vlivanje jekla. Nadaljna predelava polproizvodov v končne izdelke pa je z ozirom na proizvodni program lahko v posameznih železarnah različna.

Za objektivno primerjavo posameznih proizvodnih postopkov in kot osnova za podatke o porabi energije je najbolj primerna študija, ki jo je izdelal komite za tehnologijo pri mednarodnem inštitutu za jeklo IISI. V tej študiji so s stališča optimalne porabe energije navedeni razni modeli železarn, v katerih je do valjarskih proizvodov z vključenimi ukrepi za zaščito okolja upoštevana poraba energije. Prav tako so upoštevane mnoge izvedljive in tehnično uporabne možnosti za zmanjšanje porabe energije. Iz razpredelnice štev. 2 in 3 so razvidni podatki o porabi energije v dveh modelih železarn, medtem ko razpredelnica štev. 4 prikazuje deleže posameznih virov energije. Železarna A izdelata letno 8 milij. ton surovega jekla na osnovi plavčev in kisikovih konvertorijev in železarna B milijon ton v elektro jeklarni, z uporabo jeklene odpadka kot vložek.

(SE NADALJUJE)

V TOREK SEJA SKUPŠČINE STANOVANJSKE SKUPNOSTI

V torek, 23. decembra, bo ob 16. uri deveta seja skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice. Isti dan zjutraj ob 6.15 pa se bodo sestali še delegati v Železarni na svoji konferenci. Delegacije bodo tokrat dobile v obravnavo le:

- samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice za obdobje 1981–85;
- samoupravni sporazum o temeljih plana zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije za obdobje 1981–85 in
- predlog za spremembo odobrenega posojila iz sredstev odpravljenega stanovanjskega sklada v financiranju.

Sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti občine Jesenice

V Železarni smo skoraj pred letom dni obravnavali le smernice in elemente za samoupravni sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti v obdobju 1981–85, osnutka tega sporazuma pa ne. O sprejemu predloga tega sporazuma pa bodo po razpravi odločali delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti.

Pri oblikovanju tega sporazuma so sodelovali s komunalno in drugimi ustreznimi skupnostmi. S tem so želeli doseči, da bi za vsa področja kjer sta predvideni družbeni in individualna stanovanjska gradnja, zagotovili tudi potrebna stavbna zemljišča in komunalno ureditev.

V naslednjih petih letih je predvideno, da bomo zgradili v naši občini 1259 novih stanovanj, od tega 849 stanovanj v okviru usmerjene družbene in 410 stanovanj v okviru individualne gradnje (od tega bo 230 stanovanj v zadrugi gradnji). Težili bomo k temu, da bo razmerje med usmerjeno družbeno gradnjo in individualno gradnjo 67 proti 33. Izboljšali bomo strukturi stanovanj glede na funkcionalnost prostorov. Osnovni vir financiranja stanovanjske gradnje bosta dohodek in čisti dohodek, iz katerih bomo oblikovali najmanj toliko sredstev, kot bi bil 6,5 % prispevek od bruto osebnega dohodka (po taki stopnji smo doslej združevali sredstva za stanovanjsko gradnjo). Dosledno bomo tudi uveljavili obvezno lastno udeležbo pri doletitvah družbenih najemnih stanovanj in s tem posredno vplivali na povečanje namenskega varčevanja.

Sporazum o temeljih plana zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije

Sporazum opredeljuje cilje, usmeritve in razvoj stanovanjskega gospodarstva za celotno Slovenijo in deloma predstavlja seštevek vseh 60 občinskih sporazumov o temeljih planov. Za naslednje akcije pa je dogovorjena izvedba preko zveze stanovanjskih skupnosti (nepovratno združevanje sredstev v višini 0,32 od bruto osebnega dohodka, iz dohodka oz. čistega dohodka):

- za gradnjo domov za učence in študente,
- za sofinanciranje kadrovskih stanovanj na manj razvitih in manj razvitih območjih in
- za zagotovitev bivalnih pogojev za izvedbo mladinskih delovnih akcij.

V sporazumu so tudi opredeljene naloge in delovanje zveze stanovanjskih skupnosti ter izdelan predlog porabe razpoložljivih sredstev odpravljenega republiškega stanovanjskega sklada (financiranje delovanja zveze stanovanjskih skupnosti, raziskovalne dejavnosti in ivalnih pogojev mladinskih delovnih brigad).

Sprememba posojila v financiranje

Bivše stanovanjsko podjetje Jesenice je 1975. leta kupilo od SGP Gorica iz Nove Gorice poslovno stanovanjsko stavbo na Cesti maršala Tita 65 za približno 2,7 milijona dinarjev. Na tem področju naj bi se namreč uredilo zemljišče za zazidalni načrt center II. Ker pa center II takrat ni imel sredstev, je bilo najeto posojilo, ki bi ga bilo treba vrniti 31. decembra 1980.

Namesto, da bi stavbo porušili, pa je bilo odločeno, da bodo v njej strokovne službe, samoupravnih interesnih skupnosti in nekatere organizacije ter upravni organi skupščine občine Jesenice. Tako je bil spremenjen prvotni namen nepremičnine. Zato je treba tudi odobreno posojilo bivšemu stanovanjskemu podjetju Jesenice spremeniti v financiranje za nakup stanovanjske poslovne zgradbe na C. maršala Tita 65 iz sredstev odpravljenega stanovanjskega sklada.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Nada Dejak

KONFERENCA DELEGACIJ SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE

V petek, 12. decembra, je bila 11. seja konference delegacij za skupnost za zaposlovanje v Železarni. Za razliko od prejšnje seje konference delegacij za zaposlovanje je bilo tokrat na seji prisotnih 12. delegatov, na prejšnji seji pa le osem. Konferenca delegacij je k obravnavanemu gradivu podala nekaj ugotovitev, zahtev in pripomb.

Predlog poslovnega poročila s periodičnim obračunom za obdobje devetih mesecev 1980

Konferenca delegacij je ugotovila, da če bo skupnost za zaposlovanje občine Jesenice imela izgubo, bo treba narediti rebalans plana. Vprašuje se kako bo skupnost s sredstvi, ki so na razpolago, prišla do konca leta. Konferenco je zanimalo, kakšni so kriteriji za dodeljevanje kadrovskih stipendij in kdo odloča o podelitvah in ali so v celoti prilagojeni usmerjenemu izobraževanju. Predlagali so, da bi v občini uvedli enotne kriterije za podeljevanje kadrovskih stipendij.

Zakaj 157 nezaposlenih na Gorenjskem ni možno zaposliti? Pri predlogih sklepov izvršnih odborov pa je konferenca ugotovila, da sta si 1. in 4. alineja v nasprotju, saj v skupnosti verjetno ne bo ostanka sredstev.

Sprejem planov zaposlovanja v letu 1981

Konferenca delegacij je zahtevala pojasnilo, zakaj je planirana rast zaposlenosti v gospodarstvu nižja (0,8 do 1 %) kot pa v gospodarstvu (2,5 %). Konferenca je opozorila predvsem na v poročilu navedeno dejstvo, da bo precej dijakov in

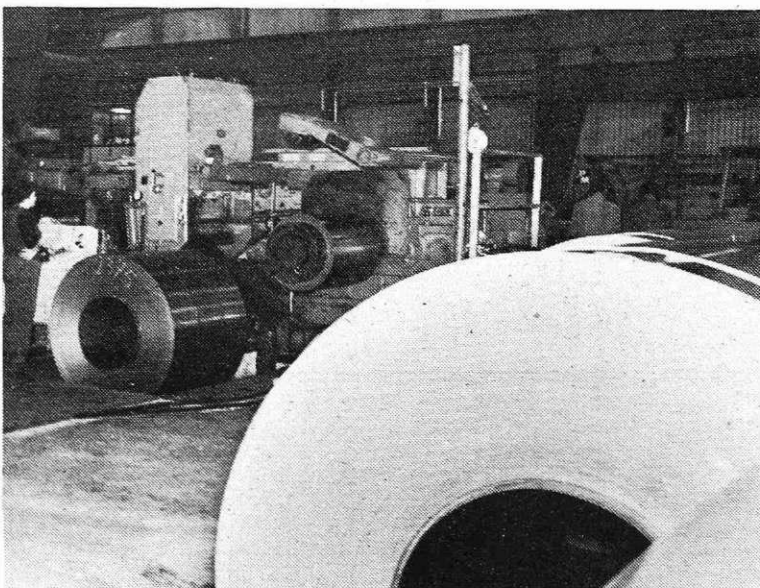
študentov po šolanju ostalo brez zaposlitve. Vsa prizadevanja bi morala veljati prizadevanjem, da bi zaposlovali čimbolj strokovne delavce.

Pogoji za zaposlovanje v letu 1981 so v nasprotju s 4. členom plana občinske skupnosti za zaposlovanje.

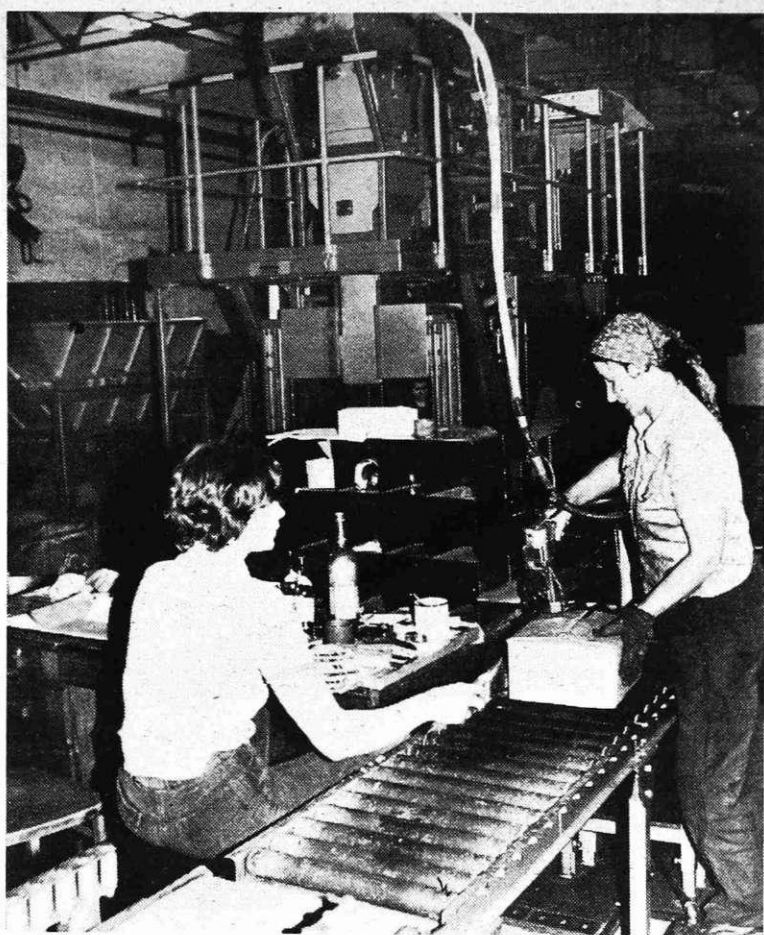
Osnutek planov občinskih skupnosti za zaposlovanje Jesenice za obdobje 1981–1985

Rast zaposlovanja je treba prikazati tudi v absolutnih številih ne le v odstotkih in jih primerjati vsaj z letošnjim letom. V zvezi s 12. členom konference delegacij vprašuje, zakaj je v jeseniški skupnosti struktura sredstev, ki omogočajo izvajanje programa in storitev ravno obratna kot pri drugih gorenjskih občinah npr. delež za osebni dohodek delavcev strokovne službe skupnosti je pri nas največji, za funkcionalne izdatke pa najmanjši. Povečanje stipendistov Titovega sklada (18. čl.) naj se prikaže v absolutnih številih. K ostalim točkam dnevnega reda konferenca delegacij ni imela pripomb.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Diana Huseinbašić

Previjalna linija v hladni valjarni Bela (Foto I. Kučina)

Sodelavki pri pakiranju žičnikov (Foto I. Kučina)

ZADNJE SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE V TEM LETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

- na področje razvoja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov,
- na področje družbenega informiranja,
- na dejavnost na področju SLO in družbene samozagrade,
- na področje gospodarskega razvoja,
- na razvojne cilje materialne proizvodnje po panogah,
- na področje samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje, ki zajemajo stanovanjsko, komunalno področje ter požarno varnost,
- na razvoj družbenih dejavnosti,
- na področje splošne porabe in
- na področje urejanja prostora.

PREDLOG SMERNIC RAZVOJA OBČINE V LETU 1981

Izvršni svet skupščine občine predlaga vsem trem zborom v razpravo in sprejem predlog smernic in nalog o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Jesenice v letu 1981, ki je bil oblikovan na osnovi planskih dokumentov temeljnih nosilcev planiranja — TOZD, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti — pripomb na osnutek smernic in nalog, ki so bile posredovane v javno razpravo v mesecu novembru, predvsem pa na srednjeročno načrtanih smereh razvoja, ki so opredeljene v smernicah razvoja občine Jesenice za obdobje 1981–1985 ter dogovorom o temeljnih družbenega plana občine za obdobje 1981–1985.

PREDRAČUN OBČINE ZA LETO 1981

Predlog proračuna občine Jesenice za naslednje leto, ki je posredovan delegatom v razpravo in sprejem, z upoštevanjem vseh ukrepov ekonomske stabilizacije v letu 1981, obsega dohodek v znesku 83.271.000 dinarjev in v enakem znesku razporeditev dohodkov.

Predlagani obseg proračunskih dohodkov v letu 1981 je za 8,8 % višji od planiranih za leto 1980 (76 milijonov 486.000 din), obseg proračunskih izdatkov pa za 13,8 % višji od planiranih za leto 1980 (73.150.000 din). Tako nominalni porast proračunskih izdatkov v letu 1981 bistveno zaostaja za planiranim nominalnim porastom dohodka v gospodarstvu (22 %), ta zaostaja za 8,2 indeksnih točk, kar pomeni 37 % počasnejši rast.

Vsi trije zbori bodo obravnavali še: predlog odloka o skupnostnih za cene in predlog odloka o ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Jesenice.

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pa bodo na ločenih sejah obravnavali še: predlog odloka o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini in predlog za razporeditev in trajanje šolskih počitnic v vzgojno-izobraževalnih organizacijah srednjega izobraževanja.

Zbor združenega dela pa bo obravnaval še: predlog za soglasje k povečanju dogovorjenih sredstev za občinsko zdravstveno skupnost Jesenice v letu 1980 in predlog za soglasje k povečanju dogovorjenih sredstev za občinsko izobraževalno skupnost Jesenice v letu 1980.

30 LET SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

PRVA PRAVILA PODJETJA

Delavski svet Železarn je na seji 23. decembra 1954 obravnaval osnutek prvih pravil podjetja (danes so to statuti). V obravnavi so bili izpostavljeni problemi, na katere so naleteli pri sestavljanju osnutka pravil podjetja zlasti zato, ker je bilo težko razčleniti določene pristojnosti glede na veljavo starih zakonov iz dobe administrativnega upravljanja in jih prilagoditi tedanjemu stanju. Pri tem se je zlasti pojavilo vprašanje obstoja delovnega razmerja, kot vsebinska določitev pojma nedesebojnih odnosov v proizvodnji in pa pomembnih sprememb v koristenju letnega dopusta. Prej je za dopust eljalo najmanj 14 koledarskih dni, po novem pa so uveljavljali opust najmanj 14 delovnih dni. Pojavil se je tudi dvom, ali naj elavski svet pravila podjetja sprejme, ali naj jih samo pregleda a da v javno razpravo delovnemu kolektivu, oziroma ali naj rpravi predlog pravil podjetja, ki naj bi jih sprejemal kolektiv železarn. Obveljal je sklep, da bodo na seji delavskega sveta ravila podjetja pregledali od člena do člena in sprejeli predlog pravil podjetja, ki ga bodo nato posredovali še delovnemu kolektivu Železarn v razpravo.

Veliko razprave in dvomov je bilo izrečenih na predvidene pristojnosti obratnih delavskih svetov. Nekateri so menili, da so bratni delavski sveti le posvetovalni organi upravljanja in da

so le obratovodje tisti, ki odločajo o vsem in tudi o predlogih obratnih delavskih svetov. Nekateri so celo menili, da imajo obratni delavski sveti v pravih podjetjih preširoke pristojnosti in so se spraševali, zakaj je potem sploh še potreben obratovodja. Izražene so bile tudi bojazni, da bodo določila glede pristojnosti obratnih delavskih svetov v obratih privedle do dvotirnosti v upravljanju. Prevladalo pa je potem mnenje, da obratni delavski sveti morajo imeti svoje pristojnosti v upravljanju obrata, da mora imeti svoje pravice in obveznosti tudi obratovodja glede organizacije dela in vodenja proizvodnje in obrata nasploh. Zato so se dogovorili, da bo treba poglavje o obratnih delavskih svetih ponovno obdelati in dopolniti in v njem temeljito razčistiti in razmejiti pristojnosti med obratnimi delavskimi sveti in obratovodji, torej med upravljanjem in vodenjem. S tem bi odpadla tudi bojazen nekaterih, da bi s takšnimi pristojnostmi, ki jih dobijo obratni delavski sveti v novih pravih podjetja, nastalo v podjetju kar 23 »komand«.

Kljub takšnim dvomom v pravilnost nakazanih pristojnosti obratnih delavskih svetov, so osnutek pravil podjetja sprejeli, s tem da se v njih upoštevajo vsa na seji sprejeta dopolnila. Ti dvomi in ne dovolj razčiščena vprašanja okrog obratnih delavskih svetov, po enem letu obstoja, so se nato več ali manj izražala v delu obratnih delavskih svetov vse do leta 1958, ko so prenehali delovati (skoraj iz istih razlogov, ki so se že takrat pojavili na seji) in smo jih nato 1960. leta ponovno uveljavili na povsem drugih osnovah.

K osnutku pravil podjetja je bila pred razpravo podana dokaj obširna obrazložitev, ki odkriva tudi nekaj zgodovinskih dejstev, zato obrazložitev skoraj v celoti objavljamo.

Železarna Jesenice je bila državno gospodarsko podjetje in urejena po splošnem zakonu o državnih gospodarskih podjetjih Ur. list FLRJ št. 62 z dne 24. julija 1946. Ustanovljeno je bilo z odločbo vlade FLRJ št. 462/46 z dne 3. oktobra 1946. Ustanovna odločba je bila tako izdana skladno s splošnim zakonom o državnih gospodarskih podjetjih, ki je vseboval splošna načela.

določila glede ustanovitve podjetja, registriranje, združitve podjetij, prenehanje podjetij, operativno upravnega vodstva, premoženja v upravi podjetja, položaj in delokrog direktorja in osebja podjetja, glavna načela računovodstva, finančno poslovanje, revizijo in kompleksno revizijo, sklade vodstva podjetja in podobno. Organizacija železarn Jesenice je bila postavljena v dobi administrativnega gospodarstva in je organizacija spadala pod generalno direkcijo črne metalurgije, oziroma ob ustanovitvi še pod glavno upravo črne metalurgije ministrstva za rudarstvo FLRJ. Ta je v dirigiranem gospodarstvu izdala in predpisala vsem državnim gospodarskim podjetjem v njeni pristojnosti pravila. Tudi železarni Jesenice je izdala glavna pravila črne metalurgije ministrstva FLRJ pod posl. št. 133 z dne 17. decembra 1946 pravila o organizaciji in poslovanju podjetja železarn Jesenice na Jesenicah. Ta pravila so imela 31 členov in so govorila o premoženju in nalogah podjetja, organizaciji, o zvanjih uslužbencev, o pravicah in dolžnostih direktorja, podjetja, o pravicah delavcev in nameščencev, finančnem poslovanju, računovodstvu in odnosu sindikalne organizacije (podružnice) do podjetja. Iz celotnih tedanjih pravil se je videlo, da je bila železarna Jesenice vključena v organe državne uprave s področja gospodarstva, kakršna je bila tudi glavna uprava črne metalurgije in kasnejše generalne direkcije črne metalurgije. Organizacija železarn Jesenice je bila tako popolnoma postavljena do uvedbe in sprejema zakona o petletnem načrtu, v katerem je železarna Jesenice izpolnjevala velike in težke planske naloge.

Dne 5. julija 1950 je bil objavljen v uradnem listu FLRJ št. 43 temeljni zakon o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji, ki je uveljavljajl načelo: »Tovarne delavcem!« Namesto prejšnjih državnih gospodarskih podjetij, ki so bila vključena v gospodarsko upravne organe, se je začelo uveljavljati v gospodarskih organizacijah načelo delavskega samoupravljanja. S tem zakonom je bila določena povsem nova in edinstvena organizacija naših

